

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) з галузі знань А Освіта

Освітня кваліфікація: бакалавр; спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Професійна кваліфікація: вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література))

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка

Голова вченої ради

/проф. Євген СОБОЛЬ

(протокол №14 від 26 травня 2025 р.).

Освітньо-професійна програма вводиться в дію

з 01 вересня 2025 року

Ректор /проф. Євген СОБОЛЬ/

(наказ № 83-ун від «27» травня 2025 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійна програма

«Середня освіта (Українська мова і література та англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОПП

керівник робочої групи – кандидат філологічних наук,

доцент, доцент кафедри української філології

та журналістики ЦДУ ім. В. Винниченка

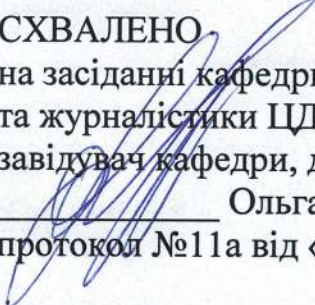
Людмила КРИЧУН

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології

та журналістики ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, доктор філологічних наук, доцент

 Ольга КИРИЛЮК
протокол №11а від «12» травня 2025 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри германських мов,

зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор

 Марія ФОКА
протокол №10 від «13» травня 2025 р.

Внутрішні стейкхолдери:

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради

факультету української філології, іноземних мов

та соціальних комунікацій ЦДУ ім. В. Винниченка

 Олена ГАБЕЛКО
протокол №8 від «14» травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В. о. завідувача відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка,

кандидат філологічних наук, доцент

 Ірина ЖИГОРА
«09» травня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (далі – ОПП).

Ураховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОПП розроблено з урахуванням вимог Законів України «[Про освіту](#)», «[Про вищу освіту](#)» та «[Про повну загальну середню освіту](#)» постанов Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Національної рамки кваліфікацій](#)», «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#)»; постанов Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти від 30 серпня 2024 р. № 1021; «Про особливості запровадження змін для переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 року №1021 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1833-24#Text>); «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських від 21 червня 2024 року № 734 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>). ОПП спирається на нормативні документи, які визначають розроблення складників системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № [600](#) від 01.06.2017 (зі змінами, внесеними згідно наказів МОН України № [584](#) від 30.04.2020 та № [441](#) від 03.04.24); Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 29.08.2024 № 1225; Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН № 1225 від 29.08.2024 року (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zah-alnoi-serednoi-osvity>).

Під час розроблення ОПП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок

проекту Європейського Союзу «[Tuning Educational Structures in Europe \(TUNING\)](#)».

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОПП внесено зміни та доповнення.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Кричун Людмила Петрівна**, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики; гарант програми (*керівник робочої групи; гарант ОПП*);
2. **Івашина Оксана Олександрівна**, доктор філософії, 035 Філологія, старший викладач кафедри української філології та журналістики;
3. **Ковтюх Світлана Леонідівна**, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, професор кафедри української мови, професор кафедри української філології та журналістики;
4. **Клочек Григорій Дмитрович**, доктор філологічних наук, 10.01.01 – українська література, професор кафедри української літератури, професор кафедри української філології та журналістики;
5. **Фока Марія Володимирівна**, доктор філологічних наук, 10.01.05 – порівняльне літературознавство, 10.01.06 – теорія літератури, доцент, завідувач кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методики їх викладання;
6. **Тараненко Анастасія Геннадіївна**, здобувачка вищої освіти спеціальності А4.01 Середня освіта Українська мова і література (освітній ступінь «Бакалавр»).
7. **Демешко Катерина Сергіївна**, директор комунального закладу «Ліцей “Новенський” Кіровоградської міської ради Кіровоградської області», – *за згодою*;

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Чернищенко Інна Анатоліївна**, директор Кропивницького будівельного професійного коледжу;
2. **Толмач Наталія Іванівна**, учитель-методист вищої категорії КЗ «Ліцей №1 Долинської міської ради» Кіровоградської області;
3. **Дорогань Ірина Анатоліївна**, заступник директора КЗ «Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради», учитель англійської мови вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель

1. Профіль освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» галузі знань А «Освіта»

1 – Загальна інформація	
Повна назва навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій; кафедра української філології та журналістики; кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методики їхнього навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр, Галузь знань – А Освіта, Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)) Професійна кваліфікація присвоюється за результатами виконання освітньої програми та складання кваліфікаційних екзаменів 1) за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) та 2) за поєднаною предметною спеціальністю Англійська мова та зарубіжна література.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта
Форма здобуття освіти	Інституційна (очна (денна), заочна))
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитовано у 2016 р. Сертифікат про акредитацію спеціальності НД № 1289220, дійсний до 01.07.2026 р.
Цикл/ рівень	Перший (бакалаврський) рівень НРК України –

	6 рівень, FQ - level 6 / EQF -First cycle.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (ПЗСО) – для здобуття ступеня бакалавра з нормативним строком навчання; наявність освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра – 5 рівень Національної рамки кваліфікації (НРК5) – для здобуття ступеня бакалавра з нормативним та скороченим строком навчання з урахуванням вимог стандартів вищої освіти до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності та обсягу кредитів ЄКТС.
Мова(и) викладання	Українська, англійська (на окремих освітніх компонентах)
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://cusu.edu.ua/ua/osvita/osvitni-prohramy/13633-osvitni-prohramy-bakalavr

2 – Мета освітньо-професійної програми

Підготовка конкурентоспроможних учителів-словесників із високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі, бути громадянином Європи і світу та одночасно відданим патріотом української держави, речником національних інтересів, спроможних працювати на рівні сучасних освітньо-виховних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство, які володіють професійно вагомими рисами особистості вчителя, уміють розв'язувати типові професійні завдання щодо організації та здійснення освітнього процесу з української мови і літератури, а також англійської мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань – А Освіта, Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). <i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> освітній процес у закладах загальної середньої освіти; українська мова і література, англійська мова та зарубіжна література в теоретичному й практичному аспектах. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, спроможних розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі загальної середньої освіти та навчання учнів української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теоретико-практичні основи процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти в умовах освітнього середовища закладу загальної середньої освіти; методики навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури; сучасні теоретичні засади мовознавчої та літературознавчої науки. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові, психолого-педагогічні, власне лінгвістичні та літературознавчі методи; сучасні методики організації освітнього процесу та формування фахових компетентностей; традиційні та інноваційні технології в освіті. <i>Інструменти й обладнання:</i> сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційно-комунікаційні ресурси та програмні продукти для освітнього процесу; бібліотечні ресурси, зокрема електронні; спеціалізовані лабораторії; бази проведення практик.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на оволодіння фундаментальними знаннями у галузі А Освіта за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) та поєднаною предметною спеціальністю Англійська мова та зарубіжна література. Вона спрямована на підготовку майбутніх фахівців до професійної діяльності у закладах загальної</p>

	<p>середньої освіти, зокрема набуття фахових компетентностей учителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури.</p> <p>Освітні компоненти програми базуються на загально визнаних теоретичних положеннях психолого-педагогічних наук та методик викладання української та англійської мови, української та зарубіжної літератур а також на результатах сучасних наукових досліджень у царині цих наук. Водночас вагома частина освітніх компонентів практико-орієнтована, спрямована на контекст майбутньої професійної діяльності учителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Підготовка фахівців, здатних якісно виконувати професійні завдання з навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури в Новій українській школі та формувати особистість здобувачів освіти на основі ціннісних орієнтирів, визначених Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти».</p> <p>Освітньо-професійна програма акцентована на формування здатності здійснювати інноваційну діяльність, спрямовану на підвищення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти та здатності до застосування педагогічних знань в умовах професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики вчителя ЗЗСО.</p> <p><i>Ключова слова:</i> освітній процес, загальна середня освіта, педагогічна майстерність, інноваційні технології навчання, дидактичні засоби навчання, методика навчання української та англійської мов, методика навчання української та зарубіжної літератур.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма спрямована на формування у здобувачів здатності до реалізації сучасних методів навчання (у тому числі цифрових технологій) української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури в Новій українській школі, здатності до самонавчання та самовдосконалення в динамічному освітньому середовищі, що відповідає викликам розвитку українського суспільства в нову інформаційну епоху. Особливістю програми є</p>

	<p>поєднання підготовки фахівців за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література) з іншою предметною спеціальністю Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) з тим, аби майбутній учитель-словесник мав широкі можливості працевлаштування й самореалізації в українському та європейському освітньому просторі. Освітньо-професійна програма скорельована з чинним Професійним стандартом за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» й доповнена відповідними фаховими компетентностями. Унікальними в ОПП є поєднання україномовної з англійською лінгвістичною підготовкою, а також української та зарубіжної літератур як компонентів контенту світової літератури.</p> <p>Дисципліни блоку вільного вибору уможливають урахування зацікавлень здобувачів освіти.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Сфера працевлаштування – заклади загальної середньої освіти.</p> <p>Фахівець може займати первинні посади (за чинним державним класифікатором професій ДК 003:2010 від 25.10.2021 р. № 810-21):</p> <p>2320 Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти.</p>
Подальше навчання	<p>Випускники освітньо-професійної програми мають право навчатися на другому (магістерському) рівні вищої освіти; набувати додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні проводяться з використанням інноваційних методів і прийомів, як-от: кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське інформаційно-освітнє середовище Google Classroom. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи</p>

	<p>управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (ZOOM, Google Meet та ін.), форуми, чати, сервіси Google Workspace for Education тощо.</p> <p>Інформаційна підтримка щодо участі студентів у конкурсах на одержання іменних стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних); сприяння участі студентів у студентських наукових олімпіадах, конкурсах, що створює освітню платформу для hard та soft skills.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів.</p> <p>Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЄКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності.</p> <p>Формами контролю знань здобувачів освітньої програми є поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.</p> <p>Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр із відповідної навчальної дисципліни.</p> <p>Проведення семестрового контролю у формах екзамену чи заліку з конкретної навчальної дисципліни регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в</p>

	<p>Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (https://cutt.ly/MrcqkJgU).</p> <p>Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі кваліфікаційних екзаменів з першої та додаткової спеціальності.</p> <p>Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості.</p>
<p>6 – Перелік компетентностей випускника</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі загальної середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітньої сфери і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти з української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, готовність до впровадження освітніх інновацій та компетентностей Нової української школи.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 1 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до особистості здобувача освіти та його зацікавлень.</p> <p>ЗК 2 Здатність забезпечити однаковий доступ до освіти кожному учасникові освітнього процесу без будь-яких проявів дискримінації на засадах інклюзивності і безбар'єрності.</p> <p>ЗК 3 Здатність нетерпимо ставитися до корупції, дотримуватися вимог академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу.</p> <p>ЗК 4 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.</p> <p>ЗК 5 Здатність до формування культури здорового способу життя здобувачів освіти, забезпечення їхнього фізичного та психічного розвитку; підтримання особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6 Здатність створювати безпечне, вільне від насильства і цькування освітнє середовище, у якому забезпечується атмосфера довіри і взаємоповаги.</p> <p>ЗК 7 Здатність плекати у здобувачів освіти любов до рідного краю, відповідальне ставлення до довкілля.</p> <p>ЗК 8 Здатність до формування у здобувачів освіти</p>

загальнолюдських цінностей – гідності, чесності, справедливості, доброти, милосердя, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, конструктивної взаємодії між собою та з дорослими.

ЗК 9 Здатність до формування у здобувачів освіти української національної ідентичності та активної громадянської позиції, поваги до історико-культурних надбань українського народу, його традицій, державної мови, готовності до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, прав і свобод українського народу готовності бути залученими до діяльності у сфері безпеки та оборони України.

ЗК 10 Здатність до формування у здобувачів освіти ефективної комунікації державною та іноземною мовою в професійній діяльності та для розв'язання комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ЗК 11 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

Додаткові загальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»

ЗК* Здатність захищати Батьківщину**

*Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджений постановою КМУ від 21.06.2024 № 734;

Лист Генерального штабу ЗСУ від 01.05.2025 №300/1/С/3679 «Про погодження програм»;

Лист МОН України Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2024 №1/4893-25.

** Дисципліна «**Теоретична підготовка базової загальної військової підготовки**» (БЗВП) – є обов'язковою для здобувачів вищої освіти чоловічої статі віком 18-25 років (жіночої статі – за власним бажанням), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти;

Відповідно до ст.101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» базова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного ст.1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»;

Відповідно до част. 4-ї ст.101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», п.7 Порядку базова підготовка включається до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка БЗВП» як окрема навчальна дисципліна на підставі закону включається закладами освіти до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС.

«Теоретична підготовка БЗВП», як вибіркова дисципліна, може включатись в спеціальний додатковий розділ опису освітньої програми, який не передбачений прямо в част. 1-й ст.91 Закону України «Про вищу освіту».

СК 1 Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти (мовно-комунікативна компетентність).

СК 2 Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (мовно-комунікативна компетентність).

СК 3 Здатність моделювати та реалізувати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, їхні ключові компетентності і наскрізні вміння визначені державним стандартами освіти (предметно-методична компетентність).

СК 4 Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти.

СК 5 Здатність добирати й застосовувати сучасні освітні технології й методики, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якісного навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

(предметно-методична компетентність).

СК 6 Здатність застосовувати цифрові технології в освітньому процесі, ефективно використовувати наявні та створювати нові навчальні електронні ресурси (інформаційно-цифрова компетентність).

СК 7 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан, використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності (психологічна компетентність).

СК 8 Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність (психологічна компетентність).

СК 9 Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами, конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, організовувати комунікацію учнів; дотримуватися етичних норм у комунікації з колегами, учнями та їхніми батьками (емоційно-етична компетентність).

СК 10 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії зі здобувачами освіти та їхніми батьками, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства (компетентність педагогічного партнерства).

СК 11 Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами (компетентність педагогічного партнерства).

СК 12 Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням його вікових та індивідуальних особливостей, педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивна компетентність).

СК 13 Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу, здійснювати профілактичну просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя (здоров'язберезувальна компетентність)

СК 14 Здатність планувати освітній процес та

прогнозувати його результати (прогностична компетентність).

СК 15 Здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти, зокрема й різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти (організаційна компетентність).

СК 16 Здатність оцінювати й аналізувати результати навчання здобувачів освіти, формувати в них спроможність до самооцінювання та взаємооцінювання; визначати власні професійні потреби (оцінювально-аналітична компетентність).

СК 17 Здатність здійснювати власний професійний розвиток, поглиблювати й оновлювати свої знання, уміння та навички відповідно до нових надбань мовознавчої, літературознавчої, педагогічної науки, отримувати підтримку від колег у професійному розвитку (здатність до навчання впродовж життя).

СК 18 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про структуру української мови та сучасні теоретичні основи мовознавчої науки.

СК 19 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про діалектні, соціальні різновиди української мови.

СК 20 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та писемній формі в усіх її жанрово-стильових різновидах.

СК 21 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури, їх напрями, жанри і стилі.

СК* Додаткові спеціальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»

Українська ідентичність: «Розуміння ключових аспектів української національної ідентичності, включаючи мову, культуру, традиції, державний устрій та історичні постаті».

Психологічна стійкість: «Володіння техніками та методами саморегуляції для підтримки психологічної стійкості».

Тактична розвідка та озброєння: «Знання розвідувальних ознак розташування військової техніки противника та основних засобів ураження, які він застосовує».

Зв'язок та комунікація: «Розуміння основних способів зв'язку, тактичних сигналів, правил переговорів та дій при застосуванні РЕБ».

Захист від надзвичайних ситуацій: «Знання ознак ядерного вибуху, хімічної атаки, застосування біологічної зброї, засобів захисту та дій на зараженій місцевості».

Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою різних засобів, включаючи небесні світила, компас, карту».

Інженерна підготовка та вибухові речовини: «Знання інженерного обладнання, маскування, мін, інженерних загороджень та заходів безпеки при поводженні з вибуховими речовинами».

Військовий статут та обов'язки: «Розуміння вимог статутів ЗСУ, обов'язків, прав та відповідальності військовослужбовців».

Домедична допомога та тактична медицина: «Володіння алгоритмами домедичної допомоги в умовах бою та принципами тактичної медицини».

Основи загальновійськового бою: «Знання основ бою, бойових можливостей підрозділів, тактики застосування БПЛА та дій в різних бойових ситуаціях».

Вогнева підготовка: «Знання характеристик зброї, принципів стрільби, правил спостереження, цілевказівки та заходів безпеки».

Пересування та виживання: «Вміння організовувати переміщення на контрольованій противником території та забезпечувати життєдіяльність в автономних умовах».

Міжнародне гуманітарне право: «Розуміння основних термінів та понять МГП, а також відповідальності за порушення його норм».

7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1 Володіти культурою українського усного і писемного мовлення в усіх жанрово-стильових різновидах, мати теоретичну базу знань з сучасної української літературної мови, знати діалектні особливості української мови, історичні аспекти виникнення й функціонування слів і пластів української мови.

ПРН 2 Комунікувати англійською мовою на рівні, достатньому для спілкування в освітньому процесі,

у професійній діяльності та для підвищення мотивації здобувачів освіти в опануванні англійської мови.

ПРН 3 Знати витоки української та зарубіжної літератури, особливості літературного процесу у світовому історико-культурному контексті (від давнини до сучасності), літературні напрями, течії, жанри, стилі, твори.

ПРН 4 Визначати, адаптувати до потреб здобувачів освіти та моделювати зміст української мови та української літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, а також інтегрованих курсів НУШ, визначати послідовність їх опрацювання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених стандартами середньої освіти.

ПРН 5 Створювати умови для формування і розвитку у здобувачів освіти ключової компетентності вільного володіння державною мовою, уміння аналізувати прочитане, усвідомлено та аргументовано висловлювати власну думку українською та англійською мовами усно й письмово.

ПРН 6 Застосовувати прийоми й методи збагачення мовлення здобувачів освіти для висловлювання ними думок, почуттів і ставлень у міжособистісній взаємодії, сприяння мовленнєвій творчості здобувачів освіти.

ПРН 7 Застосовувати в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури міжпредметні зв'язки та використовувати навички усного й писемного мовлення задля формування в здобувачів освіти розуміння природних зв'язків між процесами та явищами; розвивати в здобувачів освіти системне мислення.

ПРН 8 Добирати доцільні форми, методи й засоби навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, зокрема й методики особистісно орієнтованого, компетентнісного й інтегрованого навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти; розробляти вправи й завдання з цих предметів, застосовувати сучасні методики й інноваційні технології, зокрема й інформаційні, для забезпечення ефективності навчання.

ПРН 9 Добирати доцільні форми, методи, прийоми

й засоби для здійснення здобувачами елементів дослідницької діяльності в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури та способи представлення ними досягнутих результатів.

ПРН 10 Володіти навичками знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел; модифікувати, редагувати, комбінувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси; створювати власні з української мови і літератури; англійської мови і зарубіжної літератури, упорядковувати ресурси й надавати до них доступ учасникам освітнього процесу; дотримуватись академічної доброчесності під час створення й використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів, вимог законодавства щодо захисту авторського права.

ПРН 11 Використовувати безпечно електронне (цифрове) освітнє середовище для організації групової взаємодії, зворотного зв'язку у процесі навчання здобувачів освіти української мови та літератури, англійської мови та зарубіжної літератури; реалізовувати в електронному (цифровому) середовищі оцінювання за допомогою цифрових сервісів.

ПРН 12 Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел задля уникання негативного впливу інформації на свідомість і розвиток здобувачів освіти.

ПРН 13 Планувати і здійснювати навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, а також здобувачів з особливими освітніми потребами.

ПРН 14 Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки здобувачів освіти, створювати умови та сприяти формуванню адекватної позитивної самооцінки.

ПРН 15 Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали й завдання, які сприятимуть розвитку пізнавальної діяльності здобувачів освіти, мотивуватимуть здобувачів освіти до вивчення української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури заохочуватимуть їх до ефективної взаємодії.

ПРН 16 Застосовувати в освітньому процесі практики емоційної стійкості, реагування на стрес, конфліктні ситуації, запобігання професійному вигоранню.

ПРН 17 Поважати права всіх учасників освітнього процесу й суспільні цінності, запобігати конфліктам в освітньому процесі, використовувати методики усвідомленого й емпатичного слухання, безконфліктної комунікації, виважено захищати свої права і права здобувачів освіти; взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, урахуваючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей.

ПРН 18 Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем і здобувачем освіти, співпрацювати з батьками, залучати батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, які стосуються навчання, виховання розвитку здобувачів освіти.

ПРН 19 Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами, організувати освітнє середовище з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

ПРН 20 Інтегрувати апробовані здоров'язбережувальні технології, засоби й ресурси в освітній процес, зокрема для запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню)

ПРН 21 Реалізовувати державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми з української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури самостійно планувати й здійснювати процес навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури; укласти індивідуальний навчальний план з української мови та літератури, англійської мови та зарубіжної літератури здобувача освіти (за потреби) у складі команди супроводу або самостійно.

ПРН 22 Застосовувати різні види й форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти у процесі навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури організувати навчальні заняття різних типів, раціонально використовувати дидактичні

матеріали та обладнання; дотримуватися й уміти самостійно розробляти критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ПРН 23 Навчатися протягом життя, самостійно визначати потреби особистого професійного розвитку, планувати такий розвиток, аналізувати новітні досягнення мовознавчої та літературознавчої науки, освітні інновації, умови їхнього впровадження, інтегрувати освітні інновації у власну педагогічну практику та надавати підтримку колегам у вдосконаленні їхньої професійної діяльності.

ПРН* Додаткові результати навчання, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»

Психологічна допомога: «Вміння надавати першу психологічну допомогу та самопомогу в стресових ситуаціях»;

Аналіз інформації: «Здатність аналізувати інформацію, отриману в результаті спостереження, для прийняття обґрунтованих рішень»;

Зв'язок та комунікація: «Вміння використовувати основні засоби зв'язку, тактичні сигнали та усувати типові несправності радіостанцій»;

Захист від надзвичайних ситуацій: «Вміння використовувати протигаз та захисний комплект, а також діяти за сигналом «Хімічна тривога»;

Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за картою та без неї, планувати маршрути та рухатися за ними»;

Інженерна підготовка: «Вміння облаштовувати одиночні та парні окопи, а також маскувати позиції»;

Військовий статут та дисципліна: «Вміння дотримуватися вимог статутів ЗСУ та застосовувати їх у повсякденній діяльності»;

Домедична допомога та евакуація: «Вміння евакуювати поранених різними способами, надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах та отруєннях, а також здійснювати медичну евакуацію»;

Ведення бойових дій: «Вміння виконувати обов'язки солдата в оборонному та наступальному

	<p>бою, знищувати бронетехніку противника, маневрувати на полі бою та діяти при різних видах атак»;</p> <p>Вогнева підготовка: «Вміння застосовувати зброю, проводити її перевірку та пристрілювання, а також метати ручні гранати різних типів»;</p> <p>Вживання та автономність: «Вміння організовувати місця розташування підрозділу, протидіяти впливу природних умов та виживати в автономних умовах»;</p> <p>Поводження з військовополоненими: «Вміння дотримуватися норм поведінки з військовополоненими».</p>
--	--

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких професори, доктори наук та доценти, кандидати наук. Це підтверджується наявністю штату кваліфікованих науково-педагогічних працівників, які мають відповідну освіту та досвід роботи. Науково-педагогічні працівники, що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти, відповідають освітнім компонентам ОПП, що викладаються, мають відповідну освітню та професійну кваліфікацію, необхідний науково-педагогічний стаж, є авторами навчальних посібників, наукових статей, монографій, беруть активну участь у науково-практичних заходах, мають свідоцтва про реєстрацію авторського права. Освітній процес за даною освітньо-професійною програмою забезпечують доктори наук, професори, кандидати наук, доценти. НПП, які забезпечують навчальний процес на ОПП регулярно проходять підвищення кваліфікації та стажування. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники, не менше ніж раз на п'ять років, проходять стажування (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ (http://surl.li/kbbre), (Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ (http://surl.li/kmrdc). Науковий рівень кваліфікації професорсько-викладацького складу, які забезпечують викладання дисциплін, відповідає вимогам п. 35, п. 37 та п. 38 Ліцензійних</p>
------------------------------------	--

	<p>умов провадження освітньої діяльності. До навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної, творчої роботи та роботи за фахом.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічна база відповідає нормативним вимогам і забезпечує досягнення визначених в ОПП цілей і ПРН з набуття теоретичних знань та формування загальних і спеціальних навичок (https://shorturl.cusu.edu.ua/8k, https://shorturl.cusu.edu.ua/12p). Усі навчальні аудиторії університету, а також інші інфраструктурні приміщення та об'єкти, відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Здобувачі мають вільний доступ до матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних ресурсів. Площа приміщень для занять студентів – 10468,9 м². У ЗВО діє бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. Наявна матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення відповідає нормативним вимогам і забезпечує досягнення визначених в ОППП цілей і ПРН з набуття теоретичних знань та формування загальних і спеціальних навичок (https://cutt.ly/3862PNM, http://surl.li/ggmppm). Студенти повною мірою забезпечені соціальною інфраструктурою (http://surl.li/kuofyu): 3 гуртожитки, санаторій-профілакторій «Юність», медичний пункт, спортивні та актові зали, база відпочинку «Буревісник», Мовний центр, буфет, Психологічна служба тощо. Усі навчальні аудиторії університету, а також інші інфраструктурні приміщення та об'єкти, відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Є доступу до мережі Інтернет, діє Wi-Fi.</p> <p>При плануванні, розподілі й наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (студенти з досвідом, студенти, що працюють, студенти з особливими освітніми потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студентів поінформовано про їх наявність (https://www.cusu.edu.ua/ua/studentu).</p>

	<p>Матеріально-технічне забезпечення дає змогу організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Підтримується в актуальному стані: Офіційний сайт ЦДУ: https://cusu.edu.ua/ua/ Бібліотека університету та електронні ресурси: https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu; https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteku Успішно функціонує система дистанційної освіти (Classroom, Moodle-ЦДУ https://moodle.cusu.edu.ua/; Wiki https://moodle.cusu.edu.ua/) гіпертекстове середовище Вікі ЦДУ (https://cutt.ly/d3HzXuz). На сайті університету у вільному доступі наявна інформація про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Студентське наукове товариство</u> – <u>Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми</u> – <u>«Студентський науковий вісник»</u> 2) <i>інформація про додаткові навчальні можливості</i> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Мовний центр</u> – <u>Підготовка офіцерів запасу</u> – <u>Курси та тренінги</u> – <u>Обмін студентами</u> – <u>Доступність навчання для маломобільних груп населення</u> 3) <i>працевлаштування:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <u>служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників</u> <p><i>та інше:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>призначення стипендій</u> <p>вирішення конфліктних ситуацій.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в</p>

Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» <https://shorturl.at/nwxO9>, за деякими навчальними модулями, що забезпечують набуття загальних компетентностей. Обсяг одного кредиту: 30 годин. Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн-курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» <https://shorturl.at/lxyCI>

Академічна мобільність здобувачів вищої освіти передбачає їхню участь в освітньому процесі Університету та партнерських закладів освіти, проходження переддипломної та виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо.

З метою реалізації Національної кредитної мобільності укладено угоди:

1. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№140с/23) 20.12.23 – 20.12.28
2. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди 02.02.2024 – 02.02.2029
4. Сумський державний університет (№0001/60.33-2024н) 11.01.2024 – 11.01.2029
5. Маріупольський державний університет 01.01.2024 – 01.01.2029
6. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 01.12.2023 – 01.12.2028
7. Національний авіаційний університет (№№2023/86/UA) 19.09.2023 – 19.09.2025
8. Рівненський державний гуманітарний університет 01.11.2023 – 01.11.2028
10. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького 11.09.2023 – 11.09.2028
11. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028
12. Сумський державний педагогічний університет

	<p>імені А.С.Макаренка 17.02.2023 – 17.02.2028</p> <p>13. Державний вищий навчальний заклад “Донбаський державний педагогічний університет” 03.2023 – 03.2028</p> <p>14. Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка 01.05.2023 – 01.05.2028</p> <p>15. Херсонський державний університет (№ 03-28/2) 07.03.2023 – 07.03.2028</p> <p>18. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028</p> <p>23. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (№24\23) 27.02.2023 – 21.01.2028</p> <p>24. Донецький національний університет імені Василя Стуса 10.10.2022 – 10.10.2027</p> <p>25. Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка 10.11.2022 – 10.11.2027</p> <p>27. Хмельницький національний університет 01.01.2022 – безстроковий</p> <p>29. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського 11.03.2021 – 11.03.2026</p> <p>30. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 11.01.2021 – 11.01.2026</p> <p>31. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (№278) 16.12.2020 – 16.12.2025</p> <p>32. Ізмаїльський державний гуманітарний університет 01.10.2020 – 01.10.2025.</p> <p>33. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (від 27.09.2020), строк дії договору: 27.09.2025.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Можлива, за бажанням студента, на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки ЦДУ ім. В. Винниченка та угоди про подвійний диплом із зарубіжними закладами-партнерами. Зокрема, укладено договори / угоди про співпрацю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 2. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): <i>Договір від 22.12.2022 на 5 років (вважається продовженим на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення</i>

	<p><i>терміну дії Договору, жодна із сторін не заявить про його припинення або зміну)</i></p> <p>3. Університет бізнесу в Катовіце (Верхньоселезька академія ім. Войцеха Корфанти в Катовіце) (м. Катовіце, Польща): <i>Договір укладено на невизначений час.</i></p> <p>4. Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i></p> <p>5. WSG University in Bydgoszcz (м. Бидгощ, Польща): <i>Угода про академічну співпрацю безстрокова.</i></p> <p>Порядок участі, визнання та перерахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах міжнародної кредитної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентують:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;</u> – <u>Положення про програму обміну студентами;</u> – <u>Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю _____ Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.</u> <p>Студенти, охочі взяти участь у програмах міжнародної академічної мобільності, можуть звернутися до наукового відділу (<u>сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами</u>) або на випускову кафедру за більш детальною інформацією та консультаціями.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Не передбачено</p>

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1.1. Перелік компонент ОПП

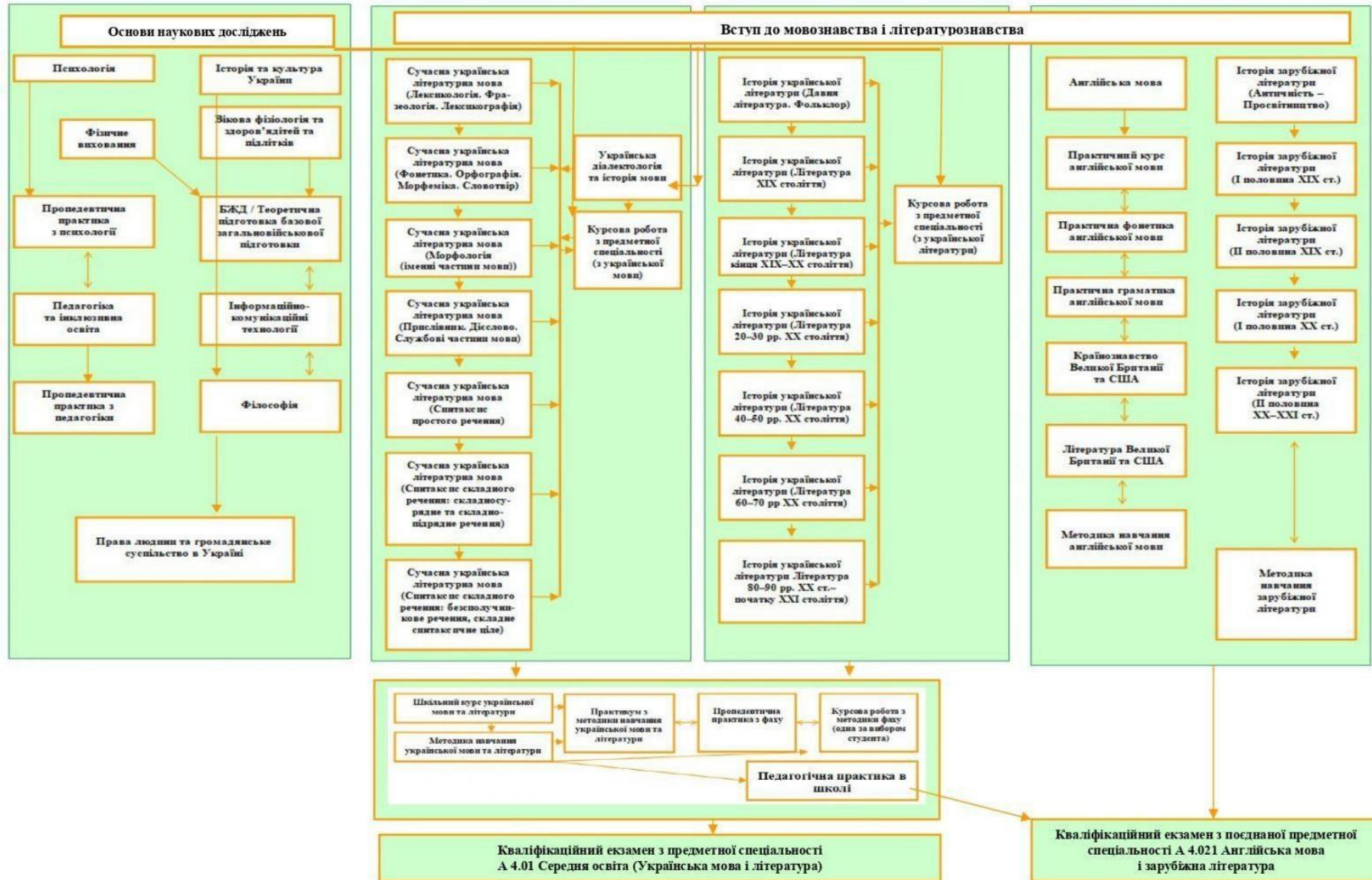
Код ОК	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПІ			
ЗП 1	Історія і культура України	4	Екзамен, залік
ЗП 2	Філософія	3	Екзамен
ЗП 3	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ЗП 4	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	Залік
ЗП 5	Фізичне виховання	4	Залік
ЗП 6	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі/Теоретична підготовка базової загальної військової підготовки*	3	Залік/Залік диф.
ЗП 7	Основи наукових досліджень	3	Залік
ПП 1	Психологія	4,5	Залік Екзамен
ПП 2	Педагогіка та інклюзивна освіта	10	Екзамен Залік
ПП 3	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків	3	Залік
ПП 4	Вступ до мовознавства і літературознавства	3	Екзамен
ПП 5	Українська діалектологія та історія мови	4	Залік
ПП 6	Шкільний курс української мови та літератури	4	Залік
ПП 7	Методика навчання української мови та літератури	5	Екзамен
ПП 8	Практикум з методики навчання української мови і літератури	4	Залік
ПП 9	Сучасна українська літературна мова	15	Екзамен, залік

ПП 10	Історія української літератури в т.ч. фольклор	19	Екзамен, залік
ПП 11	Теоретичний курс англійської мови	3,5	Екзамен
ПП 12	Англійська мова	3	Залік
ПП 13	Практичний курс англійської мови	19,5	Екзамен, залік
ПП 14	Країнознавство Великої Британії та США	3	Залік
ПП 15	Практична фонетика англійської мови	3	Залік
ПП 16	Практична граматики англійської мови	3	Залік
ПП 17	Методика навчання англійської мови	3	Залік
ПП 18	Література Великої Британії та США	3	Залік
ПП 19	Історія зарубіжної літератури	10	Екзамен Залік
ПП 20	Методика навчання зарубіжної літератури	3	Залік
КР 1	Курсова робота з предметної спеціальності (з української мови)	1,5	Залік диф.
КР 2	Курсова робота з предметної спеціальності (з української літератури)	1,5	Залік диф
КР 3	Курсова робота з методики фаху	1,5мм	Залік диф.
Практична підготовка			
ПРП 1	Виробнича практика педагогічна на рівні базової середньої освіти в ЗЗСО	7,5	Залік диф.
ПРП 2	Виробнича практика педагогічна на рівні профільної середньої освіти в ЗЗСО	10,5	Залік диф.
ПРП 3	Навчальна практика пропедевтична з психології	1,5	Залік
ПРП 4	Навчальна практика пропедевтична з педагогіки	1,5	Залік
ПРП 5	Навчальна практика пропедевтична з фаху	1,5	Залік
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			

ВК	Дисципліни з каталогу	60	Заліки
Атестація			
A1	Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	3	
A2	Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену за поєднаною предметною спеціальністю Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацією Англійська мова та зарубіжна література	1,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

* Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальної підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» № 734 від 21 червня 2024 року, здобувачі освіти чоловічої статі які досягли 18-річного віку та є громадянами України і навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти, у 3 семестрі обов'язково обирають із каталогу вибіркового компонента дисципліну «Теоретична підготовка базової загальної підготовки» обсягом 3 кр. ЄКТС.

Структурно-логічна схема вивчення дисциплін

1. Форма атестації здобувачів освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюється в такій формі:

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Два кваліфікаційні екзамени: перший – за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література); другий – за поєднаною предметною спеціальністю Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацією Англійська мова та зарубіжна література
Вимоги до кваліфікаційного екзамену 1	Кваліфікаційний екзамен за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) передбачає оцінювання результатів навчання, що визначені цією ОПП.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену 2	Кваліфікаційний екзамен за поєднаною предметною спеціальністю Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацією Англійська мова та зарубіжна література передбачає оцінювання результатів навчання, що визначені цією ОПП.

Атестація здійснюється відкрито й публічно, згідно з [Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральнотукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#). Відповідно до постанови [«Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту»](#), затвердженого Постановою КМУ від 25 жовтня 2024 р. №1223, у разі відсутності професійного стандарту за освітніми програмами, заклад освіти присвоює кваліфікацію, що визначена освітньо-професійною програмою, на основі процедури встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача вищої освіти відповідній освітній програмі, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і присвоєно професійну кваліфікацію.

У Центральнотукраїнському державному університеті присвоєння кваліфікацій регламентовано [Положенням про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральнотукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#) від 01 квітня 2025 року, розробленим відповідно до Закону України «Про освіту» (зі змінами), Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами), Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 № 3642-IX, постанови КМУ від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», постанови КМУ від 15.09.2021 р. № 956 «Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами», «Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Присвоєння професійних кваліфікацій здійснюється відповідно до зазначеного [Положення](#); професійних стандартів; принципів валідності, об'єктивності, незалежності, добросовісності, відкритості, прозорості та неупередженості за умов, передбачених пп 3.3 указаного Положення:

– повне виконання вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану здобувачем вищої освіти;

– успішне проходження здобувачем вищої освіти практичної підготовки у відповідних обсягах;

– атестація, за результатами якої встановлюється відповідність сформованих компетентностей вимогам освітньо-професійної програми;

– прийняття Екзаменаційною комісією рішення про присвоєння професійної кваліфікації та внесення відповідної інформації у диплом про вищу освіту.

Атестація здобувачів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації:

Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література))

3. Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного професійного стандарту	Особливості освітньої програми, пов'язані з наявністю Професійного стандарту
Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilov_epdf_merged.pdf	A1. Мовно-комунікативна компетентність A 1.1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою A 1.3. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови) A 1.4. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти A2. Предметно-методична компетентність A 2.1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти

A2.2. Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти

A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти

A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

A2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти

A3. Інформаційно-цифрова компетентність

A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності

A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси

A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі

B1. Психологічна компетентність

B1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан

B 1.2. Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності

B.1.3. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність

B 1.4. Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного

B2. Емоційно-етична компетентність

B2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами

B2.2. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу

B2.3. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

B 3. Компетентність педагогічного партнерства

B3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі

B3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

B3.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами

B1. Інклюзивна компетентність

V1.1. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища

V 1.2.Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

V1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі і сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей

V2. Здоров'язбережувальна компетентність

V2.1. Здатність організувати безпечно освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

V2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни

V2.3. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя

V2.4. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності

V2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу

Г1. Прогностична компетентність

Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу

Г1.2. Здатність планувати освітній процес

Г2. Організаційна компетентність

Г2.1. Здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

Г2.2. Здатність організувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти

Г2.3. Здатність організувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти

Г3.3. Здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання

Д1. Здатність до навчання впродовж життя

Д1.1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег

Д1.2. Здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку

4. Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9	ПРН10, ПРН12, ПРН17,	ЗП 1 Історія і культура України
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК8, ЗК9	ПРН17, ПРН23	ЗП 2 Філософія
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК11, СК5, СК6, СК13	ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	ЗП 3 Інформаційно-комунікаційні технології
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9	ПРН17, ПРН20, ПРН23	ЗП 4 Права людини та громадянське суспільство в Україні
ЗК2, ЗК5, ЗК6, СК13,	ПРН17, ПРН19, ПРН20	ЗП 5 Фізичне виховання
ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК*, СК13, СК*	ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН*	ЗП 6 Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі/Теоретична підготовка базової загальної військової підготовки*
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК10, ЗК11, СК6, СК11, СК17,	ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	ЗП 7 Основи наукових досліджень
ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК16, СК17	ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН23	ПП 1 Психологія
ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16, СК17	ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН22, ПРН 23	ПП 2 Педагогіка та інклюзивна освіта
ЗК1, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК8, СК11, СК13,	ПРН13, ПРН14, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН23	ПП 3 Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків
ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК9, СК17, СК18, СК19, СК20, СК21,	ПРН1, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	ПП 4 Вступ до мовознавства і літературознавства
ЗК1, ЗК2, ЗК9, ЗК7, ЗК10, СК17, СК18, СК19, СК20,	ПРН1, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	ПП 5 Українська діалектологія та історія мови

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
ІК, ЗК1, ЗК10, СК3, СК4, СК5, СК6, СК17,	ПРН1, ПРН17, ПРН20	ПП 6 Шкільний курс української мови та літератури
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК1, СК3, СК4, СК5, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12, СК14, СК 15, СК16,	ПРН1, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН20, ПРН21, ПРН22, ПРН 23	ПП 7 Методика навчання української мови та літератури
ЗК1, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК1, СК3, СК4, СК5, СК6, СК8, СК9, СК12, СК14, СК 15, СК17,	ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19	ПП 8 Практикум з методики навчання української мови і літератури
ЗК9, ЗК10, СК1, СК4, СК17, СК18, СК19, СК20, СК21	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН17, ПРН23	ПП 9 Сучасна українська літературна мова
ЗК 3, ЗК 4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК 11, СК1, СК4, СК 17, СК20, СК 21	ПРН 3, ПРН 5, ПРН6, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН17, ПРН23	ПП 10 Історія української літератури в т.ч. фольклор
ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6, СК 17	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 23	ПП 11 Теоретичний курс англійської мови
ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ПП 12 Англійська мова
ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ПП 13 Практичний курс англійської мови
ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ПП 14 Країнознавство Великої Британії та США
ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ПП 15 Практична фонетика англійської мови
ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 6	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ПП 16 Практична граматики англійської мови
ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, СК 2, СК 3, СК 4, СК 5, СК 6, СК 7, СК 9, СК 14, СК 15, СК16, СК 17	ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 21, ПРН 22, ПРН 23	ПП 17 Методика навчання англійської мови
ЗК 4, ЗК 8, ЗК 11, СК 2, СК 6, СК 17, СК 21	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11,	ПП 18 Література Великої Британії та

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
	ПРН 12, ПРН 15, ПРН 23	США
ЗК 4, ЗК 8, ЗК 11, СК 6, СК 17, СК 21	ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 23	ПП 19 Історія зарубіжної літератури
ЗК 8, ЗК 10, ЗК 11, СК 3, СК 4, СК 5, СК 6, СК 7, СК 9, СК 14, СК 15, СК 16, СК 17	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 21, ПРН 22, ПРН 23	ПП 20 Методика навчання зарубіжної літератури
ЗК3, СК17, СК18, СК20	ПРН1, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	КР 1 Курсова робота з предметної спеціальності (з української мови)
ЗК3, СК17, СК21	ПРН3, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН23	КР 2 Курсова робота з предметної спеціальності (з української літератури)
ЗК3, СК17,	ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН22, ПРН23	КР 3 Курсова робота з методики фаху
ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК1, СК4, СК3, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК13, СК 15, СК16,	ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН11, ПРН13, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН21, ПРН22, ПРН23	ПРП 1 Виробнича практика педагогічна у середніх класах ЗЗСО
ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК1, СК3, СК4, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК13, СК 15, СК16,	ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН11, ПРН13, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН19, ПРН21, ПРН22, ПРН23	ПРП 2 Виробнича практика педагогічна у старших класах ЗЗСО
ЗК6, ЗК8, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12,	ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН23	ПРП 3 Навчальна практика пропедевтична із психології
ЗК6, ЗК8, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12,	ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН19, ПРН20, ПРН23	ПРП 4 Навчальна практика пропедевтична з педагогіки
ЗК6, ЗК8, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК14, СК 15, СК16,	ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН23	ПРП 5 Навчальна практика пропедевтична з фаху
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК11, СК1, СК5, СК14, СК17, СК18, СК19, СК20, СК21	ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН15, ПРН18, ПРН22, ПРН23	А 1 Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
		(Українська мова і література) відповідно до програмних результатів навчання
ІК, ЗК3, ЗК4, ЗК11, СК2, СК5, СК14, СК17, СК21	ПРН2, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН15, ПРН18, ПРН22, ПРН23	А 2 Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену за поєднаною предметною спеціальністю Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацією Англійська мова та зарубіжна література відповідно до програмних результатів навчання

Пояснювальна записка

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей /результатів навчання дескрипторам НРК (за 6-м рівнем, бакалаврським)

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Уміння/Навички Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К2 Збір, інтерпретація та застосування даних К3 Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Автономія та відповідальність АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
--	---	---	---	---

Загальні компетентності				
ЗК1		Ум1	К1	АВ3
ЗК2		Ум1	К1	АВ3
ЗК3		Ум1	К1	АВ3
ЗК4	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК5		Ум1	К1	АВ1, АВ3
ЗК6		Ум1	К1	АВ1

ЗК7		УМ1	К1	АВ3
ЗК8		УМ1	К1	АВ3
ЗК9		УМ1	К1	АВ3
ЗК10		УМ1	К3	АВ1
ЗК11	Зн1	УМ1	К2	АВ5
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1		УМ1	К1	АВ1
СК2		УМ1	К3	АВ1
СК3	Зн1	УМ1	К1	АВ1, АВ2
СК4		УМ1	К1	АВ1
СК5	Зн1	УМ1	К1	АВ2
СК6		УМ1	К1	АВ1
СК7		УМ1	К1	АВ3
СК8		УМ1	К1	АВ2
СК9		УМ1	К1	АВ3
СК10		УМ1	К1	АВ3
СК11		УМ1	К1	АВ3
СК12		УМ1	К1	АВ3
СК13		УМ1	К1	АВ1
СК14	Зн1	УМ1	К1	АВ1, АВ2
СК15		УМ1	К1	АВ1
СК16	Зн1	УМ1	К1	АВ2
СК17	Зн1	УМ1	К1	АВ5
СК18	Зн1			АВ2
СК19	Зн1			
СК20		УМ1	К3	
СК21	Зн1			АВ2

Освітні компоненти	Компетентності																																							
	І К	З К 1	З К 2	З К 3	З К 4	З К 5	З К 6	З К 7	З К 8	З К 9	З К 10	З К 11	З К *	С К 1	С К 2	С К 3	С К 4	С К 5	С К 6	С К 7	С К 8	С К 9	С К 10	С К 11	С К 12	С К 13	С К 14	С К 15	С К 16	С К 17	С К 18	С К 19	С К 20	С К 21	С К *					
ПП 15											+	+			+				+																					
ПП 16											+	+			+				+																					
ПП 17									+		+	+			+	+			+							+	+	+	+											
ПП 18					+				+			+			+				+									+							+					
ПП 19					+				+			+							+									+								+				
ПП 20									+		+	+					+	+	+	+						+	+	+	+											
КР 1				+																									+	+			+							
КР 2				+																																	+			
КР 3				+																																				
ПРП 1	+		+		+		+		+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	+											
ПРП 2	+		+		+		+		+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	+											
ПРП 3							+		+											+	+	+	+		+															
ПРП 4							+		+											+	+	+	+		+															
ПРП 5							+		+											+	+	+	+		+		+	+	+											
А1	+			+	+							+		+				+								+			+	+	+	+	+	+	+	+				
А2	+			+	+							+		+				+								+			+								+			

Освітні компоненти	Практичні результати навчання (ПРН)																								
	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН19	ПРН20	ПРН21	ПРН22	ПРН23	ПРН*	
ПП 17		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+							+	+	+	
ПП 18		+	+		+	+	+			+	+	+			+									+	
ПП 19			+		+	+	+			+	+	+			+									+	
ПП 20				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+							+	+	+	
КР 1	+						+			+	+	+												+	
КР 2			+				+			+	+	+												+	
КР 3				+		+	+	+	+	+	+	+											+	+	
ПРП 1					+	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+		+	+	+	+	
ПРП 2					+	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+		+	+	+	+	
ПРП 3														+		+	+		+	+			+		
ПРП 4														+		+	+		+	+			+		
ПРП 5														+		+	+						+		
A1	+		+	+		+		+		+	+	+			+			+				+	+	+	
A2		+				+		+		+	+	+			+			+				+	+	+	

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) передбачає: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, покликані запобігти плагіату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВСЗЯО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: <http://surl.li/klzoa> Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральнотраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Отже, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

6. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма містить вимоги до підготовки бакалаврів за спеціальністю А4 Середня освіта, предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література);
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною ОПП, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОПП опрацювали схожі за спеціальністю освітньо-професійні програми українських ЗВО й визначили перелік освітніх компонентів та практик, необхідних для набуття передбачених ОПП компетентностей та результатів навчання.

Під час формування ОПП розробники ОПП використовували власні формулювання спеціальних компетентностей і результатів навчання, установили вимоги до компетентностей і результатів навчання в контексті професійної діяльності вчителя української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти на підставі Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Розробники ОПП самостійно визначили форми атестації здобувачів вищої освіти.

Корисні посилання

1. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page=>
2. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1u2>
3. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>
5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <https://scholar.google.com/scholar?cluster=17939506296951658686&hl=en&oi=scholar>
6. Розвиток систем внутрішнього забезпечення якості в українських закладах вищої освіти. Аналітичний звіт. Київ, 2020. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/7j>
7. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1u3>
8. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноросійському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2024. 44 с. URL: https://www.cusu.edu.ua/images/normativni_doc/0224_Polozh_atest.pdf
9. Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми / Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року. Київ: ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»», 2020. 66 с.

7. Використання ОПШ

ОПШ використовується під час:

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (зокрема, розроблення навчального плану, навчальних і робочих програм, а також силабусів навчальних дисциплін, програм практик та підсумкової атестації тощо);
- визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів.

ОПШ встановлює:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття бакалаврського ступеня вищої освіти і строк навчання;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією

- ОПП, та результатів їх навчання;
- інтегральну, загальні та спеціальні компетентності;
 - нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
 - перелік і обсяг обов'язкових освітніх компонентів;
 - структурно-логічну схему ОПП;
 - форми атестації здобувачів освіти;
 - вимоги професійних стандартів;
 - вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Користувачі ОПП:

- здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) поєднана предметна спеціальність А4.021 Англійська мова та зарубіжна література галузі знань А «Освіта»;
- викладачі, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності А4.01 «Середня освіта, предметної спеціальності А4.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» галузі знань А «Освіта»;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка та інші.

Ця ОПП не може бути повністю або частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти / МОН України / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogic-hnoyi-osviti>

5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № 441). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministers-tva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
6. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, в редакції від 21.12.2022. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
7. Перелік предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацій спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення: Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2024 р. № 260, зареєстрований в Міністерстві Юстиції України 19 березня 2024 р. за № 405/41750. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0405-24#n16>
8. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № 2736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
9. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
10. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>
11. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
12. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
13. Положення про освітні програми в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. Кропивницький: ІВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. 43 с. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/4c>

14. Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: ІВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. 8 с. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1u1>

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Освітня програма справляє надзвичайно позитивне враження як структурованістю, так і змістовим наповненням. Вона є сучасною за своєю концепцією, орієнтованою на компетентнісний підхід, що цілком відповідає сучасним підходам до підготовки учителів-словесників. Програма спрямована на формування цілісної особистості педагога, здатного ефективно діяти в динамічному інформаційному суспільстві, в умовах освітніх змін та зростаючих очікувань від учителя.

Серед **сильних сторін** програми варто відзначити:

1. **Чітке структурування компетентностей:** програма охоплює всі ключові компетентнісні блоки – інтегральний, загальний та спеціальний, приділяючи увагу як професійно-предметній підготовці, так і психологічній, емоційно-етичній, інформаційно-цифровій, інклюзивній та здоров'язбережувальній компонентам.

2. **Комплексність програмних результатів навчання (ПРН):** передбачено не лише предметні знання, а й практичні навички планування, діагностики, диференціації навчання, організації інклюзивного середовища, використання цифрових ресурсів та підтримки емоційного здоров'я учнів.

3. **Фокус на інноваційність та педагогічне партнерство:** закладено принципи співпраці з в колективі, уміння організовувати групи та керувати ними.

4. **Високий рівень мовної підготовки:** підготовка з двох мов (української та англійської) створює додаткові можливості для професійної реалізації випускників у міжнародному освітньому просторі.

Водночас, з метою **удосконалення програми**, рекомендуємо:

Передбачити окремі модулі чи спецкурси, присвячені **STEM-освіті та медіаграмотності** як важливим напрямам сучасного освітнього процесу.

1. Посилити **компонент міжкультурної комунікації**, особливо у вивченні англійської мови, що сприятиме кращому розумінню зарубіжної літератури у контексті культурного діалогу.

2. Врахувати в програмі моделі **мультимодального навчання**, що поєднує традиційні та цифрові формати викладання.

3. Запропонувати інструменти **самооцінювання для вчителя** як частину формування навичок рефлексії та планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Отже, Освітня програма є актуальною, методично обґрунтованою, такою, що відповідає сучасному професійному стандарту та запитам роботодавців освітньої галузі. Вона забезпечує формування учителів-словесників нового покоління – інноваційних, гнучких, етичних та національно свідомих.

В. о. директора Кропивницького
будівельного фахового коледжу

Інна ЧЕРНИШОВА

Вх. N 40/04-11
Віг. 08.09.2021

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Сьогодні заклади середньої освіти зазнають колосальних змін внаслідок суспільних викликів, переходу НУШ у базову школу. Професійний стандарт учителя ЗЗСО окреслив систему компетентностей, якими має володіти сучасний педагог. Тож наразі учитель української мови та літератури повинен володіти педагогічною, психологічною, лінгвістичною, мовною, комунікативною, фольклорною, літературною, етнокulturознавчою, методичною, інформаційною, дослідницькою компетентностями, а отже, бути готовим до педагогічної діяльності.

Освітні компоненти, представлені в ОП та порядок їх вивчення здобувачами ВО Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка свідчать про фундаментальну й рівномірну підготовку вчителя української мови, літератури, англійської мови й зарубіжної літератури. У програмі простежуються різні види педагогічних практик, у тому числі й за програмою Нової української школи, що свідчить про серйозні підходи розробників ОП до практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Схвалюючи загалом зміст освітньої програми, пропонуємо ряд позицій і підходів, які, на наш погляд, сприятимуть ще якіснішій підготовці вчителя-словесника:

1. Посилення практичної складової:

- за можливості виділити більше годин на педагогічну практику: враховуючи важливість формування практичних навичок, пропоную збільшити обсяг годин, відведених на педагогічну практику в різних типах закладів середньої освіти (ліцеї, гімназії, школи з різним профілем);

*Зр. №41/04-21
в.г. 08.05.25/.*

- розглянути можливість залучення досвідчених учителів/вчительок до проведення окремих лекцій, семінарів або майстер-класів для студентів: їхній практичний досвід може бути безцінним;
- рекомендуємо в курсах методик практикувати симуляційні вправи: упровадження симуляційних педагогічних ситуацій (наприклад, розв'язання конфліктів з учнями/ученицями, проведення нестандартних уроків) для розвитку в студентів/студенток уміння швидко адаптуватися та приймати рішення.

2. Актуалізація змісту програми відповідно до сучасних освітніх тенденцій:

- посилення інтеграції предметів: звернути особливу увагу на міжпредметну інтеграцію не лише на рівні змісту, але й методики викладання української та англійської мов, літератур; розглянути можливість розробки інтегрованих проєктів або курсів;

- цифрова компетентність: хоча програма вже передбачає цифрову компетентність, варто ще більше акцентувати увагу на використанні новітніх EdTech інструментів та платформ, створенні інтерактивного контенту, а також на критичному аналізі цифрових ресурсів;

- медіаграмотність: включити до програми елементи медіаграмотності, щоб майбутні вчителі/вчительки могли навчати учнів/учениць критично сприймати інформацію з різних медіаджерел;

- розвиток критичного мислення та креативності: приділити більше уваги методикам, спрямованим на розвиток критичного мислення, творчих здібностей та інноваційного підходу в учнів/учениць на уроках мови та літератури.

3. Удосконалення оцінювання: збільшити кількість завдань, які імітують реальні педагогічні ситуації та вимагають від студентів/студенток застосування комплексних знань і вмінь.

4. Урахувати недискримінаційний підхід в освітньому середовищі («...бути громадянином/громадянкою Європи і світу...», «...відданим патріотом/патріоткою української держави, речником/речницею національних інтересів...»).

Упровадження цих пропозицій, на мою думку, сприятиме ще якіснішій підготовці висококваліфікованих та конкурентоспроможних учителів/вчительок, які будуть готові до викликів сучасної освітньої системи.

Отже, освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)», за якою здійснюється підготовка студентів бакалаврату, корелює із Професійним стандартом учителя закладу загальної середньої освіти й відповідає запитам професійної підготовки вчителя нової формації.

Учитель-методист вищої категорії

КЗ «Ліцей «Інтелект» Долинської міської ради»

Кіровоградської області

Наталія ТОЛМАЧ

Тодиса Тамара У.Б. Свічарова

Директор У.Б. Свічарова

**Рецензія на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Освітньо-професійна програма актуальна та відповідає потребам сучасної освіти, зокрема вимогам Нової української школи. Аналізуючи компетентності та програмні результати навчання (ПРН), пов'язані з англійською мовою та зарубіжною літературою, можна зробити висновок, що програма має глибоко інтегрований характер і спрямована на підготовку фахівців нового покоління. Позитивною рисою є фокус на цифровізацію навчального процесу та відповідність сучасним стандартам освіти.

Опрацювавши ОПП загалом, ми все-таки робимо акцент на компетентностях та практичних результатах навчання, спрямованих на підготовку вчителя англійської мови і зарубіжної літератури для закладів загальної середньої освіти.

1. СК 2 та ПРН 2 свідчать, що в ОПП реалізується мовно-комунікативна компетентність: програма ефективно розвиває здатність студентів спілкуватися англійською мовою у професійному середовищі, що є особливо цінним у контексті глобалізації та підвищення мовної мобільності. Важливою є також увага до формування мотивації в учнів до вивчення мови, що підсилює практичну спрямованість курсу.

2. СК 5, ПРН 4, 7, 8, 9 переконують у представленні предметно-методичної компетентності: здобувачі вищої освіти отримають глибокі знання щодо сучасних методик викладання, інтеграції предметів, розробки навчальних завдань. Застосування особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів забезпечить гнучкість у роботі з різними віковими категоріями. Значний акцент в ОПП зроблено й на розвитку дослідницьких умінь учнів через англійську та зарубіжну літературу, що, на наш погляд, є значною перевагою програми.

3. СК 6, ПРН 10, 11 формують у майбутніх учителів англійської мови і зарубіжної літератури інформаційно-цифрову компетентність: програма передбачає активне використання цифрових технологій в освітньому процесі, що навчає студентів створювати та адаптувати електронні ресурси відповідно до потреб сучасних учнів. Це критично важливо в умовах дистанційного та змішаного навчання.

4. СК 15, ПРН 13, 15, 21, 22 розвивають у здобувачів вищої освіти організаційну компетентність: фахівці, підготовлені за програмою, володітимуть умінням організовувати освітній процес відповідно до державних стандартів та індивідуальних потреб учнів; вони вмітимуть укладати індивідуальні плани навчання, забезпечувати підтримку дітей з ООП, а також здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Високо оцінюючи якість рецензованої освітньо-професійної програми, висловлюємо деякі рекомендації, що, на наш погляд, можуть ще більше її покращити:

1. Варто передбачити більше інтегрованих курсів, що передбачають рефлексивну педагогічну практику, спільну роботу з ментором, проведення бінарних уроків (українська + англійська), симуляційні вправи та кейс-методику.

*№ 42/04-21
Від. од. ос. 257*

2. Добре було б посилити філологічну складову в частині англomовної літератури та дискурсу, зокрема — опрацювання сучасної дитячої та юнацької зарубіжної літератури в оригіналі.

3. По-сучасному в ОПП було б доречним використання штучного інтелекту в освітньому процесі. До програми можна було б додати модулі, що знайомлять студентів з основами використання AI у навчанні мов (на кшталт чат-ботів, адаптивних платформ, генераторів контенту тощо), а також дотримання академічної доброчесності.

4. З метою підсилення практичної складової програми варто включити до неї відвідування уроків вчителів-практиків та здійснення їх аналізу на базі стейкхолдерів або проведення практичних занять щодо аналізу уроків, доступних у мережі Інтернет.

5. З метою посилення стресостійкості майбутніх вчителів додатково проводити факультативні заняття з використання сучасних методик відновлення особистісних ресурсів у кризових умовах.

Отже, Освітньо-професійна програма є ґрунтовною, сучасною і добре адаптованою до викликів сучасного освітнього середовища. Вона сприятиме формуванню всебічно розвиненого, методично й цифрово підготовленого вчителя української та англійської мов, української та зарубіжної літератур, здатного реалізовувати державну політику в галузі середньої освіти і заслуговує на подальше впровадження в освітній процес.

Рецензент:

Заступник директора Комунального закладу «Ліцей «Лідер»

Кропивницької міської ради»,

вчитель англійської мови

вищої кваліфікаційної категорії,

«старший вчитель»

Ірина ДОРОГАНЬ

Підпис Ірини ДОРОГАНЬ засвідчую.

Директор Ліцею «Лідер»

Олена ДУБІВКА

« _____ » _____ 2025 року